

Natālija Gržibovska, Olga Lavriņenko (Latvija)

**EIROPAS SAVIENĪBAS FONDU LĪDZFINANSĒJUMA
IZMANTOŠANAS ANALĪZE DAUGAVPILS PILSĒTĀ
NO 2004. – 2010. GADAM**

Daugavpils pilsētas attīstībai tika piesaistīts Eiropas Savienības fondu līdzfinansējums 150,59 milj. Ls apmērā laika periodā no 2004. līdz 2010. gadam. Kur tika ieguldīti šie līdzekļi un kā šo līdzekļu izlietojums ietekmēja pilsētas attīstību? Pēc autoru domām, ES fondu piesaistītais līdzfinansējums tika neefektīvi izmantots. Lielāko daļu no piesaistītiem līdzekļiem vajadzēja ieguldīt jaunu darba vietu radīšanā, transporta infrastruktūras uzlabošanā un uzņēmējdarbības attīstībā.

Aļona Irmeja (Latvija)

**PAŠNODARBINĀTĪBAS TENDENCES LATVIJĀ
SALĪDZINĀJUMĀ AR CITĀM ES DALĪBVALSTĪM**

Pašnodarbinātība ir izplatīta visās 27 dalībvalstīs un aptver daudzas darbinieku kategorijas. Pašnodarbinātie Latvijā ir raksturīgi tradicionālajām nozarēm, piemēram, lauksaimniecībai, mežsaimniecībai un zvejniecībai, mazumtirdzniecībai un amatniecībai, kā arī būvniecībai, transportam un tā dēvētajām brīvajām profesijām.

**Judīte Jakubāne, Elīna Gaile-Sarkane,
Gaļina Kozaka (Latvija)**

**DARBA SAMAKSA KĀ DZĪVES
KVALITĀTES RĀDĪTĀJS**

Dzīves kvalitāte ir indivīda, ģimenes, iedzīvotāju grupas, sabiedrības labklājības rādītājs. Saskaņā ar plašāk pazīstamajām definīcijām dzīves kvalitātes jēdziens ietver noteikta reģiona cilvēkresursu fizisko un garīgo veselību, brīvo laiku un tā izmantošanu, darbu, ģimenes dzīvi, saikni ar sabiedrību, pašnoteikšanos un materiālo nodrošinājumu.

Dzīves kvalitāte ir cieši saistīta ar darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma mijiedarbību tautsaimniecībā. Mijiedarbība notiek uz savstarpēji izdevīgu ekonomisku principu pamata. Katrai no iesaistītām pusēm ir jāgūst ekonomisks labums. Darbiniekam ekonomiskais labums ir darba samaksa, bet darba devējam darba augļi (rezultāts) un peļņa.

Darba samaksa ir maksa par darbaspēka pakalpojumiem (samaksa par cilvēka spēju un prasmju izmantošanu noteiktā laika periodā), ko var atļauties darba devējs produkcijas ekonomiskās ražošanas procesā. Darba samaksas līmeni nosaka darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma mijiedarbība.

Darbaspēka pieprasījums ir atkarīgs no kopējā pieprasījuma pēc produktiem un pakalpojumiem (vispārējās ekonomiskās situācijas valstī), kā arī darba ražīguma (produktivitātes). Darba produktivitāte savukārt ir atkarīga no dažādām komponentēm, tostarp, tehnoloģijām, dabas resursiem, darbaspēka kvalitātes, pārvaldes un organizācijas.

Tādējādi, darbaspēka pieprasījumu vienlaikus nosaka gan indivīdu kā noteiktu cilvēkresursu raksturojums, gan noteikta uzņēmuma tehniskie resursi un darba organizācija, ko realizē uzņēmuma vadītājs (darba devējs), kā arī makroekonomiskās vides valstī.

Iedzīvotāju *materiālā labklājība* cieši ir saistīta ar valsts ekonomisko attīstību. Tikai augsts iekšzemes kopprodukta pieaugums spēj nodrošināt strauju iedzīvotāju ienākumu palielināšanos kā nominālā, tā arī reālā izteiksmē. Iepriekšējo gadu problēmas valstī ir veicinājušas Latvijas sabiedrību pāriet no attīstības uz izdzīvošanas režīmu. Līdz ar to ir svarīgi pētīt darba samaksas attīstības tendences Latvijā un tās mijiedarbību ar citiem ekonomiski nozīmīgiem rādītājiem.

Elīta Jermolajeva, Daina Švarce (Latvija)

UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVAS LATGALES REĢIONĀ

Globālās ekonomikas apstākļos ir svarīgi noteikt katra reģiona potenciālu un attīstības perspektīvas, lai veiksmīgāk konkurētu ar citām teritorijām. Uzņēmējdarbība Latgales reģionā balstās galvenokārt uz vietējiem resursiem, kurus nepieciešams racionāli un mērķtiecīgi izmantot. Lielākais saražotās pievienotās vērtības apjoms no Latgales reģionā esošajām tautsaimniecības nozarēm 2010.gadā tika radīts *Rūpniecībā (C+D)*, sasniedzot nepilnus 120 milj.Ls. Gandrīz tikpat nozīmīga ir komercdarbība, kura koncentrējas *Transporta un sakaru nozarē (I)* - 114 milj.Ls, bet Latgales lauku teritoriju attīstībā un nodarbinātības veicināšanā lielākā nozīme ir *Lauksaimniecības un mežsaimniecības (A+B)* nozarēs strādājošajiem komersantiem.